

آینه اطلاعات

سرمقاله: «در فضیلت نقد؛» علیرضا خانی

سختن این نیست که نظام سرمایه‌داری و لیبرالیسم، عیب‌یونقی ندارد. جاشا. آن نظام نیز بر از عیب و علت است و اتفاقا منتکران خودشان، بیش و بیش از دیگران عیوب و علت‌هایشان را بر بوق می‌کنند. اگر نظام سرمایه‌داری، یک نقطه مثبت داشته باشد، همانا ارج گذاردن و توجه‌کردن به «نقد» است و همین، رمز قوت و ماندگاری آن در برابر نیروهای مخالف، از جمله از نگاه کمونیسم بوده است. وانگهی، مگر می‌شود که در یک نظام، هر چه هست یکسره سیاهی و تیرگی و تباهی و جهل و بربریت و گناه و فساد باشد و آن‌وقت اعضای آن فناوری‌های مدرن و دانش‌های پیچیده بیافرینند و کرات سمای را فتح کنند؟ ... آنکه در اوج غرور و قدرت بر تو عیب نمی‌گیرد، سرزنشت نمی‌کند، نقد تلنگر نمی‌زند، می‌خواهد قربانی غرور و مسحور کبر و قدرت شوی و چشمتان به وقایع و حقایق بسته شود و با سر از بلندتر نی پله این نردبان قدرت فرو آفتی، به یقین، دوست و دوستار تو نیست... نقد یعنی آزادی؛ نه فقط آزادی موافقان که آزادی مخالفان و منتقدان.

آکتون... برخی از رسانه‌های مخالف دولت تدبیر و امید چنان برخوردی در ۱۳ آبان دارند که متأسفانه الفا حاکمیت دوگانه می‌کنند. خیز این رسانه‌ها و جریان‌ات خاص، به شکلی است که گویا جغرافیای ایران به میدان نبرد استکبار و استکبارستیزان تبدیل شده است. اینان برای انتقام‌های داخلی از شعار مرگ بر آمریکا و خصلت استکبارستیزی مردم ردای طلیکاری و انقلابیگری برای خود دست و پا می‌کنند و در حال نشانه‌گذاری خود و رقیبان هستند می‌خواهند سکه استکبارستیزی را با نام خود و مهر استکبارپذیری را به نام رقیبان خود ثبت کنند. واقعیت این است که گرداندگان مراسم صلاحیت اداره این مراسم را در قامت نظام و متناسب با منافع ملی کشور ندارند اگر بگذارند این مناسبت‌ها طعم اعتدال بگیرد و با رویکرد اعتدال این وقایع پاس داشته شود هم به فلسفه اولیه نزدیک می‌شود و هم عنصر زمان و مکان در آن لحاظ خواهد شد و در مسیر منافع ملی کاربرد پیدا می‌کند.

کیمیان

سرمقاله: «جنایت‌های فراموش نشدنی؛» حسین شمسین

لویاما تنها چهار روز پس از مکالمه تلفنی با رییس‌جمهور محترم کشورمان، در دیدار با تانلی‌هاو از تشدید تحریم‌ها سخن گفت و اعلام کرد که حتی گزینه نظامی هم روی میز است تا به وسیله آن به ایران فشار بیآوریم؟! ... آیا همین دیروز سناآنها را بر افزون فشارها و تصویب تحریم‌های جدید در صنایع و معادن تاکید نکردند؟! باید بگوییم همه اینها دروغ و افسانه است و یا واقعی بودن آنها را بی‌دریم اگر دروغ نیست- که نیست- چه امری بر عقبنشینی در برابر گردکنشی وقیحانه آنها دارید؟! پس از آن همه دشمنی، تشخیص دست چندی از دستکش مخملی دشوار است؟ ... مردم فراموش نمی‌کنند که تنها چهارسال پیش بود که آمریکایی‌ها برای براندازی رسمی نظام ما مستقیما وارد میدان شدند و فتنه آمریکایی- اسرائیلی ۸۸ را طراحی کرده و به صحنه آوردند. شما هم فراموش نکنید! مردم فراموش نمی‌کنند که هفته پیش عده‌ای از بهترین فرزندان این مروزبوه به دست آنها که از سوی آمریکا حمایت و سازماندهی می‌شوند در مرز سراوان به خاک و خون غلتیدند.

شاید خوانندگان محترم به نگارنده جهت استفاده از واژه «محلل» برای توصیف نسبت تجددبنظرطلبان با نظام جمهوری اسلامی خرده بگیرند و معنای اصطلاحی- فقهی آن را قابل‌الطباق بین روابط اجتماعی و حاکمیت ندانند اما به‌کارگیری این مفهوم می‌تواند به تبیین رابطه آنان با نظام جمهوری اسلامی از طریق دولت دکتر روحانی کمک کند. این جماعت بعد از فتنه ۱۳۸۸ راه را برای بازگشت مجدد بسته دیده‌اند و مهرهای سفیدی هم برای به میدان فرستادن نداشتند. بنابراین نه عارف و نه روحانی نمی‌توانند مسیر مدنظر آنان را بازنمایند چراکه روحانی و ایضا عارف از معتقدین به نظریه ولایت فقیه هستند اما به جهت پیوندهای عاطفی با برخی اعضای این حلقه، می‌توانند نقش محلل را جهت بازگشت به نظام فراهم آورند بازگشت که در نظر آنان برای رزغن کاری مجدد چرخ‌هاست نه برای تعمیر اساسی و حرکت عقلانی در جاده انقلاب اسلامی. برخی احزاب و افراد این جریان رابطه خود و نظام را رابطهای سطقله‌ای می‌دانند. مواردی مانند مواجهه با احکام اسلامی و ولایت فقیه، فتنه ۷۸ و ۸۸ و می‌تواند بسمان یک مرحله از طلاق این جماعت باشد. وقتی حساسیت مجلس روی دکتر توفیقی اینقدر پربرنگ است، مهرهای اصلی این جماعت فهم سقم‌علاقا بودن خود را بهتر در کم می‌کنند.

صحنه امروز

یادداشت: «ابتکار فراموشکار؛» سیروس محمودیان
نیم‌نگاهی کوتاه بر کارنامه ضعیف مملکت‌ردی خاتم ابتکار در دوران ریاست بر سازمان محیط‌زیست در دولت خامنی بر نگرانی‌های مربوطه دلمه قابل‌تأملی می‌بخشد. محیط‌زیست یک موضوع کاملاً ملموس و قابل مشاهده عموم است که اصول رفتارهای تبلیغی و ژست‌های اتخاذی از سوی مدیران ناتوان، تأثیری در بهبود خرابی‌های حاصله از سوهمدیریت‌نادارد. روحانی باید قبل از انتصاب ایشان توجه‌ا می‌کرد که معصومه ابتکار از توانایی لازم برای مدیریت اوضاع محیط‌زیستی کشور برخوردار نیست. این انتصاب این گمان را تقویت می‌کند که ظاهراً عملکرد یا توانایی افراد تأثیری در انتصاب آنان ندارد بلکه ملاحظات شخصی، مناسبات سیاسی و حزبی عامل مهمی در اینگونه انتصابات است.

سیاست

امیرعلی ابوالفتح، کارشناس روابط بین‌الملل در گفت‌وگو با «شرق»:

تصویب تحریم جدید، دست آمریکا را در مذاکره می‌بندد

تصمیم‌گیری‌های کلان ایالات متحده برخوردار است به همین دلیل به مواضع آن بیشتر توجه می‌شود. با این استسنا که نفوذ جریان‌هایی که سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران به‌ویژه فعالیت هسته‌ای‌اش را نقد می‌کنند که مهم‌ترین و پرنفوذترین آن لابی اسرائیل است، در مجلس سنا و مجلس نمایندگان به یک اندازه است. مجلس نمایندگان نیز فعال و هوشیار است که آنچه مورد توجه عناصر تأثیرگذار لابی صهیونیستی است را پیگیری کند.

✎ پس به همین دلیل است که معاون رییس‌جمهور آمریکا و وزیر خارجه، پنجاهشنبه «جک لیو»، وزیر خزانه‌داری آمریکا به‌همراه جان کسری، وزیر امور خارجه، جلسهای پشت درهای بسته با رهبران حزب دموکرات و جمهور یخواه در کمسیون امور بانکی سنا برگزار کردند تا آنها را در جریان گفت‌وگوهای شش قدرت جهانی با ایران قرار دهند. اگرچه برخی سناآنها را به تلاش دولتی‌های آمریکایی واکنش مورد قبولی نشان ندانند اما برخی معتقدند که این رفتار نشانه تلاش دولت ایالات متحده برای توقف تحریم‌ها علیه تهران است.

ایالات متحده و جمهوری اسلامی ایران به‌همراه آلمان، چین و روسیه در مذاکراتی با عنوان «۵+۱ پر سر فعالیت هسته‌ای تهران در حال مذاکره هستند. آخرین دور این مذاکرات اواسط اکتبر در شهر ژنو برگزار شد و قرار است دور بعدی این مذاکرات پایان این هفته با در شهر ژنو برگزار شود.

✎ آبا سنا و مجلس نمایندگان آمریکا به یک اندازه دنبال افزایش و تشدید تحریم‌ها علیه تهران هستند؟

معمولاً سنای ایالات متحده بیش از مجلس نمایندگان به سیاست خارجی کشور توجه دارد. در صورتی که ذات مجلس نمایندگان اینگونه است که اعضای آن به حوزه‌های داخلی و محلی توجه بیشتری دارند. در مجلس سنا مسایل کلان کشور، سیاست خارجی و دفاعی بیشتر مورد توجه است و در مقایسه بین دو کمیته امور خارجی نمایندگان و کمیته روابط خارجی سنا کمیته سنا از تأثیر بیشتری در روند تحریم‌ها علیه تهران هستند؟

مهم‌سا جزئی: سه‌موسسه ۱۱سال قبل درباره رابطه با آمریکا نظرسنجی‌ای انجام دادند و در نهایت، یافته‌های این نظرسنجی‌ها- به‌جز یکی که زیر نظر ارشاد انجام شد- هیچ‌گاه منتشر نشد. نتایج آن نظرسنجی و سرنوشت برخی دست‌اندرکارانش در آن حال‌وهوای سیاسی به نتایج خوشایندی منتهی نشد. به‌روز گرانیپا به بابت همین مساله دادگاهی شد. حالا بعد از نزدیک به یک‌دهه، سراغ گرانیپا به رفته‌ایم و با او درباره چند و چون نظرسنجی با آمریکا گفت‌وگو کرده‌ایم.

✎ ما ۱۱سال قبل تجربه یک نظرسنجی درباره رابطه با آمریکا داشته‌ایم. آیا به‌نظر شما یافته‌های آن کار نظرسنجی، اکنون هم می‌تواند مورد استفاده و استناد قرار گیرد؟

فکر نمی‌کنم. آن کار مربوط به مقطع زمانی خودش بود برای همین در صحبت‌های آقای روحانی با دیگران استنادی هم به آن نشده است. اگرچه از نظر قوه‌قضایه هم نتایجش مخدوش اعلام شده بوده و ما هم بر اساسش محاکمه و محکوم شدیم.

✎ در نظرسنجی دیگر چه؟
آن دو نظرسنجی دیگر، پرونده‌ای برایشان تشکیل نشد. اگرچه نتایجشان نزدیک به یافته‌های ما بود اما طبق معمول هر ماست‌بندی می‌گوید ماست ما شیرین است. ما هم معتقد بودیم که نظرسنجی ما از اعتبار بیشتری برخوردار است.

✎ الان به ما می‌گویید که آن دو نظرسنجی دیگر را چه نهاد یا از گان‌هایی انجام دادند؟
موسسه «خرده وابسته به وزارت اطلاعات و «ایسپا» موسسه نظرسنجی جهادانشگاهی.

✎ شما یافته‌ها و نتایج آن دو نظرسنجی را دیده بودید؟
بله. من نظرسنجی دیگر، پرونده‌ای ما نبود البته برای آن‌ها پرونده‌ای تشکیل نشد. فرض کنید اگر نتایج یافته‌های ما حاکی از این بود که ۷۲درصد مردم موافق هستند، نتایج یکی از آنها ۷۲ و یکی ۷۸درصد بود. آن نظرسنجی‌ها دو محور عمده داشت یکی ارزیابی مردم از مذاکره با آمریکا و دیگری اینکه برقراری رابطه به‌نفع مردم ایران است یا نه؟

✎ پس به‌نظر می‌رسد آنچه اخیراً «ایسنا» منتشر کرده، به‌نوعی همان یافته‌های ۱۰سال قبل و تأییدکننده آن است؟

بله. این نظرسنجی حاکی از این است که اکثر مردم یعنی ۵۰درصد خواهان تغییر رابطه ایران و آمریکا هستند. **✎ اگر یافته‌های سال ۸۱ را مینا بگذاریم، یعنی نظر «موافق، افکار عمومی برای مذاکره و به‌نفع ملت دانستن رابطه دو کشور، نتیجه نظرسنجی جدید نشان می‌دهد که تعداد موافقان، افزایش به یافته است؟**
بله همین‌طور است. سؤال دیگر این است که مخالفان نظرسنجی با آمریکا به این استناد می‌کنند که ما موسسه معتبر مستقل علمی نداریم. البته این بحث جدیدی نیست همیشه هم بوده و گفته شد.

✎ با توجه به تجربه شما در ۱۰سال قبل آیا آن نظرسنجی‌ها از اعتبار علمی کافی برخوردار بوده است؟ و به استناد همین تجربه سوال دیگر من این است که اگر قرار شود نظرسنجی دوباره انجام شود باید به چیزهایی در مدرجه اول توجه کرد یا از چه چیزهایی باید دوری جست؟
الان ما در مقطعی هستیم که به‌نظر می‌رسد این دو نظرسنجی این اتفاق شده است.

✎ البته «ایسنا» بر اساس شنیده‌های خود، این نتایج را منتشر کرده است و دقیقاً مشخص نکرده که منبع نظرسنجی چیست و اینکه آیا همان نظرسنجی است که رییس‌جمهور دستورش را داده یا نه؟
اینطور که گفته شده است بر اساس یافته‌های نظرسنجی اولیه‌ای بوده که رییس‌جمهور خواست را داده است.

✎ البته زمان زیادی از زمانی که رییس‌جمهور دستور نظرسنجی را داد نمی‌گذرد. به این سرعت نظرسنجی در سطح ملی انجام شده است؟

اگر در مقیاس سطح شهر تهران باشد در عرض یک هفته قابل انجام است. با توجه به اینکه نوبخت ۱۰روز قبل گفت دستور صادر شده است. اما اینکه دستور زودتر می‌شود یا

نیست؟

از واشنگتن صدای واحدی شنیده نمی‌شود و اینگونه نیست که تمام سیاستمداران آمریکایی در قبال جمهوری اسلامی ایران یک موضع داشته باشند. برخی در ایالات متحده آمریکا ماهیت جمهوری اسلامی ایران را غیرقابل اصلاح می‌دانند که باید تغییری مانند عراق، افغانستان، لیبی و اخیراً سوریه را در آن ایجاد کنند. این گروه خواهان براندازی هستند. گروه دیگری در آمریکا اما با وجود اینکه انتقادات اساسی به ماهیت جمهوری اسلامی ایران دارند، به‌دنبال قانع کردن ایران به رعایت برخی مواضع خودشان در قبال پرونده هسته‌ای، حقوق بشر، روند صلح خاورمیانه و...از طریق مذاکره هستند

گروه سومی هم هستند که اقلیت‌اند و به دلیل منافع مشترک با ایالات‌متحده آمریکا انتقاداتی به هر دو طرف وارد می‌کنند و خواهان تغییر از سوی دو طرف هستند. این اختلاف از ا در دولت ایالات متحده هم وجود دارد و البته این یک واقعیت اجتناب‌ناپذیر است که این اختلاف از آ می‌تواند دست ایالات متحده را برای چانه‌زنی در زمان مذاکره رودرو و بدستسان باز کند. البته باید تاکید کنم که رفتار جمهوری اسلامی ایران نیز به تقویت و تعدیل اینگونه رفتارها کمک می‌کند.

✎ به نظر شما کنگره و سنا بیشتر به‌دنبال افزایش چه نوع تحریم‌هایی علیه تهران هستند؟

گروه تندرو در ایالات متحده فعلاً دست بالا را دارد و به‌دنبال تشدید تحریم‌ها علیه ایران است. آنها تلاش می‌کنند از طریق تشدید تحریم‌ها بر ایران فشار سنگینی وارد کنند تا از این طریق، ایران وارد باب مذاکره شود. با برقرار شدن تماس تلفنی بین باراک اوباما و حسن روحانی، آنها تصمیم گرفتند که تحریم‌های فعلی علیه تهران را حفظ و تحریم‌های بیشتر را فعلاً متوقف کنند. اکنون آنها به‌دنبال کاهش فروش نفت از سوی ایران به کمتر از ۵۰۰هزار بشکه در سال هستند. این تحریم در مجلس نمایندگان تصویب شده اما در سنا متوقف شده است. دولت اوباما نیز تلاش می‌کند از تصویب نهایی این تحریم پیشگیری کند تا در ازای آن، از ایران امتیاز بگیرد.

گروه تندرو در ایالات متحده فعلاً دست بالا را دارد و به‌دنبال تشدید تحریم‌ها علیه ایران است. آنها تلاش می‌کنند از طریق تشدید تحریم‌ها بر ایران فشار سنگینی وارد کنند تا از این طریق، ایران وارد باب مذاکره شود. با برقرار شدن تماس تلفنی بین باراک اوباما و حسن روحانی، آنها تصمیم گرفتند که تحریم‌های فعلی علیه تهران را حفظ و تحریم‌های بیشتر را فعلاً متوقف کنند. اکنون آنها به‌دنبال کاهش فروش نفت از سوی ایران به کمتر از ۵۰۰هزار بشکه در سال هستند. این تحریم در مجلس نمایندگان تصویب شده اما در سنا متوقف شده است. دولت اوباما نیز تلاش می‌کند از تصویب نهایی این تحریم پیشگیری کند تا در ازای آن، از ایران امتیاز بگیرد.

با آمریکا مطرح می‌شود و آن هم اینکه آن را به منافع ملی و خطوط قرمز نظام گره می‌زنند و می‌گویند که اگر قرار به چنین کاری شود باید یک رفتارنمود در سطح ملی صورت گیرد. این مساله آن سوی بحثی است که شما مطرح کردید و اینکه گفتید حتی نظرسنجی در سطح ملی هم نیاز نیست.

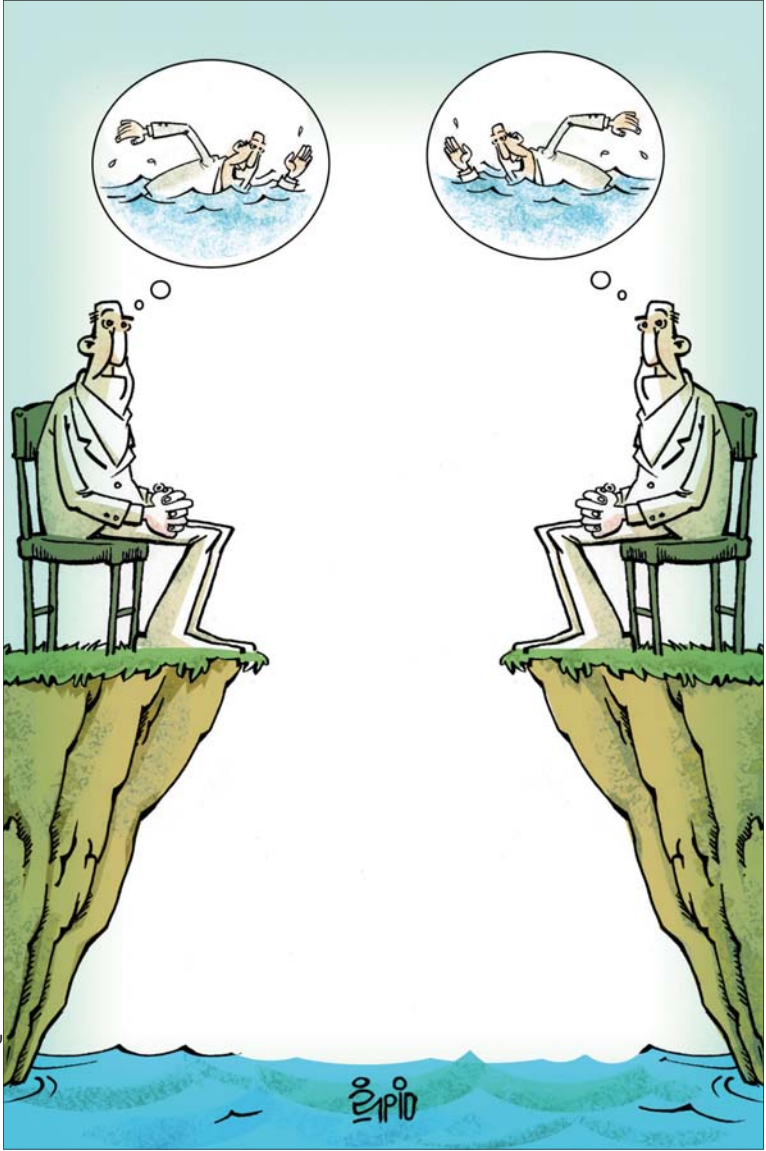
اولا باید گفت که قرار نیست معمولاً نظرسنجی‌ها یا نتایج آنها حتی اگر در سطح ملی انجام شود مبنای سیاست‌گذاری‌ها قرار گیرد. در سناو کار مملکت‌داری و حکمرانی ما از طرق مشخصی موظف به پیشبرد فعالیت‌هایمان هستیم. موضوع رابطه با آمریکا هم که موضوعی سیاسی است باید از طریق مراجع مرتبط با خودشان پیش برود. اما در شرایط کنونی اگر نظرسنجی مطرح می‌شود ناشی از تنش‌های سیاسی بین گروه‌های سیاسی مختلف است. چون گروه‌های اقلیتی در جامعه هستند که تلاش می‌کنند ایده‌های خودشان را مستقل از درست یا غلط‌بودن به‌عنوان دیدگاهی در مقیاسی ملی مطرح کنند و از این زاویه با نظرسنجی مخالفت می‌کنند. در شرایط خاصی و روی مسایلی که ممکن است جناح‌های سیاسی به وفای نرسند و نظرسنجی‌ها هم به‌خوبی نتوانسته آنچه در ذهن مردم می‌گذرد را بروز دهد شاید مراجع تصمیم‌گیری به رفتارنمود گرایش پیداکنند اما چرا نباید در وهله نخست سراغ رفتارنمود درباره چنین موضوعاتی رفت برای اینکه با شیوه‌هایی مثل نظرسنجی و هزینه‌های اندکی می‌شود به همان نتایج رفتارنمود رسید. وقتی موضوعی از وضوح و بهادت کافی برخوردار است دیگر نیازی به هزینه زیادی نیست و اصل هزینه- فایده هم همین را می‌گوید. مساله باید اینقدر اهمیت ایدئولوژیک یا استراتژیک داشته باشد که مثلاً به هزینه عملی مثل رفتارنمود تم داد. البته در برخی نظام‌ها کارهای خیلی‌جری را هم از طریق رای‌مجمعه به افکار عمومی و به‌نوعی رفتارنمود حل می‌کنند. اما این مربوط به جامعه‌ای است که سازوکار و زیرساخت‌های لازم آنجا برای انجام یک رفتارنمود کم‌هزینه تعبیه شده است. مثلاً با ورود یک ملی در سایت مربوطه و کلیک‌کردن موافقت یا مخالفت خود را اعلام می‌کنند.

✎ اگر قرار بود دوباره انجام این نظرسنجی به شما با دوستانتان محول شود، این بار به چه مواردی توجه می‌کردید؟ کار از نظر شما چه تفاوتی با سال ۸۱ دارد یا می‌توانست داشته باشد؟

از نظر ساختار کلی فکر نمی‌کنم تغییری نسبت به ۱۰سال قبل ایجاد شده باشد. تفاوت رخداده‌ا و رویداده‌است که سوالات جدیدی را بر این نظرسنجی بار می‌کند. از جمله اینکه بالاخره آقای وزیر خارجه و روحانی مذاکرات حضوری یا گفت‌وگوهای تلفنی‌ای انجام دادند که ۱۰سال قبل خطوط‌قرمز بود. این وضعیت جدید و کنش‌های جدیدی که از طرفین صورت گرفته باید در نظرسنجی وارد شود و فرضاً این سوال که شما با انجام مذاکره دوجانبه بین آقای وزیر و طرف و هر موافق هستید یا خیر یا از یابی شما از گفت‌وگوی تلفنی روحانی و اوباما چیست و این را تأیید می‌کنید یا نه (با لطیفی از گزینه پاسخ‌دهی) و سوال‌های حاشیه‌ای جدید باید در نظرسنجی جدید مطرح شود که به‌نظر من از اهداف آقای روحانی از نظرسنجی جدید هم این بوده است که ببیند بازتاب این اقدامات جدید کابینه و تیم ایشان در نیویورک در افکار عمومی چطور بوده و چه میزان موافقت یا مخالفت وجود دارد.

✎ آیا باید نظرسنجی را با سوال‌های متعدد ریز کرد یا طرح سوالات کلی کافی است؟

در نظرسنجی مهم نیست که شما چقدر ریز شوید. در رفتارنمود است که به آری یا خیر نیاز است. در نظرسنجی می‌خواهیم رزوایی موضوع مشخص شود و تصویر روشن‌تری از افکار عمومی به دست آید. لازم است تا جایی که ممکن است و با توجه به اقتصاد کار وارد جزئیات شد اما درمورد همین مذاکره چون یک اقدام تو متفاوت و کم‌سابقه در این سی‌وچندسال بوده بر سایر سوال‌های نظرسنجی مقدم است و از محورهای اصلی خواسته آقای روحانی بوده یا باید بوده باشد به اعتقاد من.

اولا باید گفت که قرار نیست معمولاً نظرسنجی‌ها یا نتایج آنها حتی اگر در سطح ملی انجام شود مبنای سیاست‌گذاری‌ها قرار گیرد. در سناو کار مملکت‌داری و حکمرانی ما از طرق مشخصی موظف به پیشبرد فعالیت‌هایمان هستیم. موضوع رابطه با آمریکا هم که موضوعی سیاسی است باید از طریق مراجع مرتبط با خودشان پیش برود. اما در شرایط کنونی اگر نظرسنجی مطرح می‌شود ناشی از تنش‌های سیاسی بین گروه‌های سیاسی مختلف است. چون گروه‌های اقلیتی در جامعه هستند که تلاش می‌کنند ایده‌های خودشان را مستقل از درست یا غلط‌بودن به‌عنوان دیدگاهی در مقیاسی ملی مطرح کنند و از این زاویه با نظرسنجی مخالفت می‌کنند. در شرایط خاصی و روی مسایلی که ممکن است جناح‌های سیاسی به وفای نرسند و نظرسنجی‌ها هم به‌خوبی نتوانسته آنچه در ذهن مردم می‌گذرد را بروز دهد شاید مراجع تصمیم‌گیری به رفتارنمود گرایش پیداکنند اما چرا نباید در وهله نخست سراغ رفتارنمود درباره چنین موضوعاتی رفت برای اینکه با شیوه‌هایی مثل نظرسنجی و هزینه‌های اندکی می‌شود به همان نتایج رفتارنمود رسید. وقتی موضوعی از وضوح و بهادت کافی برخوردار است دیگر نیازی به هزینه زیادی نیست و اصل هزینه- فایده هم همین را می‌گوید. مساله باید اینقدر اهمیت ایدئولوژیک یا استراتژیک داشته باشد که مثلاً به هزینه عملی مثل رفتارنمود تم داد. البته در برخی نظام‌ها کارهای خیلی‌جری را هم از طریق رای‌مجمعه به افکار عمومی و به‌نوعی رفتارنمود حل می‌کنند. اما این مربوط به جامعه‌ای است که سازوکار و زیرساخت‌های لازم آنجا برای انجام یک رفتارنمود کم‌هزینه تعبیه شده است. مثلاً با ورود یک ملی در سایت مربوطه و کلیک‌کردن موافقت یا مخالفت خود را اعلام می‌کنند.

✎ اگر قرار بود دوباره انجام این نظرسنجی به شما با دوستانتان محول شود، این بار به چه مواردی توجه می‌کردید؟ کار از نظر شما چه تفاوتی با سال ۸۱ دارد یا می‌توانست داشته باشد؟

از نظر ساختار کلی فکر نمی‌کنم تغییری نسبت به ۱۰سال قبل ایجاد شده باشد. تفاوت رخداده‌ا و رویداده‌است که سوالات جدیدی را بر این نظرسنجی بار می‌کند. از جمله اینکه بالاخره آقای وزیر خارجه و روحانی مذاکرات حضوری یا گفت‌وگوهای تلفنی‌ای انجام دادند که ۱۰سال قبل خطوط‌قرمز بود. این وضعیت جدید و کنش‌های جدیدی که از طرفین صورت گرفته باید در نظرسنجی وارد شود و فرضاً این سوال که شما با انجام مذاکره دوجانبه بین آقای وزیر و طرف و هر موافق هستید یا خیر یا از یابی شما از گفت‌وگوی تلفنی روحانی و اوباما چیست و این را تأیید می‌کنید یا نه (با لطیفی از گزینه پاسخ‌دهی) و سوال‌های حاشیه‌ای جدید باید در نظرسنجی جدید مطرح شود که به‌نظر من از اهداف آقای روحانی از نظرسنجی جدید هم این بوده است که ببیند بازتاب این اقدامات جدید کابینه و تیم ایشان در نیویورک در افکار عمومی چطور بوده و چه میزان موافقت یا مخالفت وجود دارد.

✎ آیا باید نظرسنجی را با سوال‌های متعدد ریز کرد یا طرح سوالات کلی کافی است؟

در نظرسنجی مهم نیست که شما چقدر ریز شوید. در رفتارنمود است که به آری یا خیر نیاز است. در نظرسنجی می‌خواهیم رزوایی موضوع مشخص شود و تصویر روشن‌تری از افکار عمومی به دست آید. لازم است تا جایی که ممکن است و با توجه به اقتصاد کار وارد جزئیات شد اما درمورد همین مذاکره چون یک اقدام تو متفاوت و کم‌سابقه در این سی‌وچندسال بوده بر سایر سوال‌های نظرسنجی مقدم است و از محورهای اصلی خواسته آقای روحانی بوده یا باید بوده باشد به اعتقاد من.

با آمریکا مطرح می‌شود و آن هم اینکه آن را به منافع ملی و خطوط قرمز نظام گره می‌زنند و می‌گویند که اگر قرار به چنین کاری شود باید یک رفتارنمود در سطح ملی صورت گیرد. این مساله آن سوی بحثی است که شما مطرح کردید و اینکه گفتید حتی نظرسنجی در سطح ملی هم نیاز نیست.

ادامه از صفحه اول

در حاشیه سفر به ایتالیا

همان شب سفیر جمهوری اسلامی در برلین، جناب دکتر شیخ‌عطر دعوت کرد، بعد از صرف شام گفت مرحوم دکتر فلاطوری در اینجا خدمات فرهنگی بزرگی در معرفی تشیع کرده و کار ایشان ناتمام است، دانشگاه اینجا آماده است تا یک مرکز شیعه‌شناسی را با سرمایه‌گذاری ۵۵هزار یورو به‌عنوان یک دانشکده فعال کند. بعد از اینکه به ایران بازگشتم این مساله را با یکی از مراجع محترم مطرح کردم، و دغدغه آلمانی‌ها را انتقال دادم، نمی‌دانم در پس این اهداف فرهنگی چه نیتی نهفته است؟ هرچه باشد باید در جهان کنونی در این رقابت‌های فرهنگی وارد شد و آنها را خوشبینانه تلقی کرد و همه‌چیز را به یکدل جاسوسی و با دید استعماری نگاه نکرد. رقابت فرهنگی در جهان کنونی از رقابت صنعتی مهم‌تر و جذاب‌تر است. یکی از جاهایی که باید این مساله را جدی بگیرد، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و وزارت خارجه است. خوشبختانه در دولت اعتدال نگاه کشورها به ایران تغییر یافته و رغبت بیشتری برای دیدار این کشور بزرگ تاریخی به وجود آمده است. نکته دیگری که در کشور ایتالیا مرا به تأسف واداشت، بی‌توجهی به میراث فرهنگی کشورمان است، در اینجا- ایتالیا- اگر یک عدد خشت را از گدشته پیدا کرده‌اند، آن را قالب گرفته‌اند، تا تاریخ خود را دست نخورده، به نمایش گذارند و محل قامت دانشمندان و هنرمندان را خشت‌به‌خشت آن گدشته ویژه کرده‌اند. در خیابان‌های مهم شهر اگر خانه‌ای گلین از گدشته وجود داشته چون یاقوتی در نگین نگاه داشته‌اند، از این سو، جالب اینکه در همین روزها در رسانه‌ها آمده بود که خانه مرحوم بن‌ن، هنرمند نامی ایران را تخریب کرده‌اند. حکومتگران رمی هر بد و خوبی که در تاریخ کرده‌اند، بناهای تاریخی خود را از سده‌ها قبل حفظ کرده‌اند. در غالب کشورهای اروپایی نیز چنین است. ایران، هم در رژیم گذشته از این جهت آسیب دیده است و هم میراث‌داران فرهنگ کنونی نسبت به این مساله بی‌توجه بوده‌اند. اگر برخی بناهای فرهنگی از گدشته باقی مانده، در کنار آن بناهایی ساخته یا زیر آن ساختمان خط مترو عبور داده‌اند که تناسبی با آن میراث کهن ندارد.

موزه‌های ایران نسبت به تاریخ و فرهنگ این کشور از موزه‌های کمره‌قق دنیاست. نگارنده از موزه‌های لوور، لندن، واتیکان، مونیخ، سنت‌پترزبورگ و مسکو دیدن کرده و عمده مفخر فرهنگی ایران را در آن موزه‌ها مشاهده کرده است. در برتیش میوزیوم لندن محراب کاملی وجود داشت که اسامی ۱۴ معصوم روی آن حک شده بود که مربوط به ۷۰۰سال قبل از میلاد و ایران از آنجا رفته بود. شایسته بود استعمارگران اینها را با خود برده‌اند، سخن رستی شاید باشد، چرا فرهنگ عمومی اجازه چنین کاری را داده است؟ و چرا اکنون توجه درستی نمی‌شود. بناهای تاریخی ما را که استعمارگران خراب نکرده‌اند و در کنار برخی بناهای تاریخی، آنها انیموسازی نکرده‌اند. باور ندارم که در قصور و یا تقصیری را باید به گردن بیگانگان گذاشت. ما مردم ایران و در کنار آن حکومت، در حفظ مفخر فرهنگی خود اهتمام نوزیده‌ایم، شاید متولیان فرهنگی این کشور، چه در گذشته و چه حال، مساله توریسم و حفظ میراث فرهنگی را در اولویت کارهای خود نمی‌دانسته‌اند. شهرداران برای درآمد انبوه خود، خشت‌های تاریخ ما را خرد کردند و به جای آن برای تک انیموسازان، آهن روی آهن گذاشتند. خدا رحمت کند مرحوم آیتالله مرعشی‌نجفی را که در جهت جمع‌آوری کتب خطی چه اهتمام بزرگی ورزید و یکی از ذخایر بزرگ تاریخ اسلام و ایران را در شهر قم به نمایش گذاشت و امروز یکی از پربیندترین جایگاه و جاذبه توریستی ایران به‌شمار می‌رود. هر گردشگری که به ایران می‌آید بازدید کتبخانه بزرگ آیتالله مرعشی را بر خود لازم می‌داند. اگر در تمام زمینه‌ها چنین اهتمامی ورزیده می‌شد، ایران صاحب یکی از بزرگ‌ترین موزه‌های دنیا بود و اینچنین آثار فرهنگی ما درموزه‌های دنیا پرآرکند و پختن نمی‌شد یا به سرق نمی‌رفت. اگر کسانی فکر می‌کنند جذب توریست ممکن است به ارزش‌های دینی آسیب وارد کند، سخت در اشتباهند. مگر پایه‌های فرهنگ ما تا این اندازه سست است که بخواهد از این راه آسیب ببیند. فرهنگ ایران و اسلام در برابر هجمه‌های تاتار و مغول و...ایستاد! کرد و خیل از بیگانگان در این کشور هزمنستی مسالمت‌آمیزی نداشته‌اند، خیلی از گردشگران دوست دارند تاریخ این کشور را از نزدیک ببینند، ولی مسافرت به این کشور چندان راحت نیست. بنابراین، نگاه اولیه گردشگران به این کشور، نگاه تاریخی و فرهنگی و دربی آن اقتصادی است، مسوولان باید صنعت مهم توریسم را در این کشور رونق بیشتری بخشند و رابطه فرهنگی و در کنار آن درآمد اقتصادی کلانی را که از این طریق عاید کشور می‌شود، به پای تنگ‌نظری‌ها نریزند چراکه در این چند سال، از این راه آسیب بزرگی وارد شده‌است.

توسیم سراب برای بیماران «ام‌اس»

راستی آیا این‌همه سروصدا برای تولید دخلی یک از چند درمان جدید ام‌اس، نشانه ضعف سیستم اقتصاد درمان و صنعت بیمه نیست؟ راستی تکلیف داروی «انتالیروماب» که به پول ما سالانه حداقل ۲۰میلیون تومان هزینه برای بیمار دارد، چیست؟ تکلیف «ریتوکسیماب» و... چه خواهد شد؟ طبیبان معالج آنها که سخت در گیر کارند می‌دانند که بیماران بسیاری شب‌ها با امید پیدایش یک داروی جدید برای بیماری‌شان سر به بالین می‌گذارند و با چنین سودایی یک لحظه از «اینترنت» و اخبار رسانه غفلت نمی‌کنند و جالب است که در دوران ما هرروز در پاسخ به این آرزو داروهای جدیدی هم کشف می‌شود! آیا برای تهیه این داروها برای این بیماران، دانش و تکنولوژی اقتصاد بیش از تکنولوژی ساخت این داروها مورد نیاز نیست؟